

Биховець А.В., студентка,
Факультет менеджменту, транспорту та логістики,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Загрішева Н.В., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ У ХОЛДИНГОВИХ ГРУПАХ

У світовій практиці холдингові компанії є фінансовими центрами, навколо яких об'єднуються окремі компанії, не втрачаючи при цьому своєї комерційної самостійності. На сьогодні практично всі найбільші корпорації США і Західної Європи мають у своєму складі фінансовий центр у вигляді холдингової компанії [1, с. 89].

У країнах з розвиненою корпоративною власністю холдингові компанії давно є тим інструментарієм, що використовується для консолідації власності міжнародних груп операційних компаній, корпоративного управління, а також для впровадження інвестиційних проектів та оптимізації податкового планування [2, с. 41].

Під холдингом слід розуміти компанію, яка володіє контрольними пакетами акцій інших підприємств з метою здійснення по відношенню до них функцій контролю і управління [3, с. 211].

Поняття «холдинг» у світовій економіці трактується неоднозначно. Сам термін походить від англійського слова «hold», що в перекладі означає «тримати». Тому у вітчизняній науковій літературі це поняття розшифровується як структура, що складається з «тримаючої» компанії, яка володіє контрольними пакетами акцій інших компаній (тобто фактично «тримає» ці пакети) [4, с. 31].

До складу холдингу входять: головне підприємство, яке здійснює контроль і управління дочірніми підприємствами; дочірні підприємства, контрольними пакетами котрих володіє головне підприємство; асоційовані підприємства, вкладення в котрі не дозволяють головному підприємству повністю контролювати їх і визначати основні напрямки фінансово-господарської діяльності; підприємства, вкладення в котрі не дають права участі в управлінні; інші господарські суб'єкти.

Холдинги характеризуються високим рівнем організації акціонерного капіталу. Через них вдається налагодити функціональну взаємодію капіталів, що належать різним за профілем діяльності підприємствам, включаючи пряме їх злиття і втрату самостійності. У складі холдингу вирішуються проблеми, які

не під силу одному окремо взятому підприємству: освоєння високих технологій, отримання значних кредитів під певні програми, створення нових виробничих потужностей та ін. [5, с. 132].

Насамперед відмітимо віднесення до виключної компетенції загальних зборів холдингової компанії вирішення питань: формування єдиної фінансової, інвестиційної, виробничо-господарської та науково-технічної політики щодо корпоративних підприємств; визначення напрямів та порядку використання прибутку корпоративних підприємств; затвердження планів виробничого та соціального розвитку корпоративних підприємств.

Важливим є те, що цей перелік не є вичерпним, а отже, до виключної компетенції загальних зборів можуть бути віднесені й інші питання. Такі питання, як поточне управління і координація діяльності корпоративних підприємств, затвердження деяких видів угод доцільно віднести до компетенції наглядової ради холдингової компанії або її виконавчого органу, оскільки за загальним правилом загальні збори збираються раз на рік і не призначаються для вирішення поточних питань функціонування корпоративних підприємств [6, с. 162].

Спостережна рада здійснює загальний контроль за діяльністю холдингу в цілому, Рада директорів і Правління працюють в межах повноважень, визначених в Положенні «Про спостережну раду». Рада директорів розробляє цілі та визначає стратегію діяльності холдингової компанії, глобально планує роботу, представляє холдинг у відносинах з державними органами влади, вносить зміни до статуту тощо. Керівництво поточною роботою холдингу здійснює Правління, основними функціями якого є визначення складу і структури робочих органів холдингу, межі повноважень, відповідальності; координація фінансових, матеріальних, інформаційних та інших потоків, контроль за виконанням угод, розробка інвестиційних проектів і лізингових договорів [7, с. 63].

Отже, холдингова компанія – це акціонерне товариство, що контролює іншу юридичну особу у визначений законодавством спосіб. При цьому в якості способів встановлення контролю доцільно зазначити такі: перебування у власності однієї юридичної особи корпоративних прав інших юридичних осіб, та/або наявність більшості голосів у органах управління, та/або фактичний контроль за органами управління шляхом укладання відповідних договорів з акціонерами (учасниками). Мотиви створення холдингових компаній в Україні досить різноманітні, від бажання консолідувати фінансові активи та створення спільних ноу-хау, до бажання зменшити податкові платежі.

Література

1. Саниахметова Н.О. Предпринимательское (хозяйственное) право Украины. Одесса, 2009.
2. Бєліков О. Холдинги в Україні. Юридичний журнал. 2007. № 9(63). С. 41-44.
3. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. / Чепурда Л.М., Беляєва С.С, Плахотнікова М.В. та ін.; під заг. ред. Л.М. Чепурди. Київ: ВД «Професіонал», 2009. 272 с.
4. Пилипюк І. Оптимізація й захист бізнесу з використанням холдингових структур. Практика управління. 2010. № 12(12).
5. Мартюшева Л.С., Меренкова Л.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: конспект лекцій / Харківський національний економічний ун-т. Харків: ВД «Інжек», 2010. 184 с.
6. Лукач І.В. Правове становище холдингових компаній: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 239 с.
7. Мазур А.Г., Гонтарук Я.В., Клибанівська І.Я. Механізм управління холдинговою компанією. Збірник наукових праць ВНАУ. Серія: Економічні науки. № 2(64)2012. С. 60-65.

УДК 346:629.7(477)(043.2)

Вовк В.В., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Кабенюк Ю.В., к.ю.н.

ПРИНЦИП ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЇ: ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ У ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Перша згадка про принцип процесуальної економії представлена у «Проекті Постанови про повернення на доопрацювання проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження наказної форми судового процесу в господарському судочинстві» від 16.05.2013 № 2027а. В пояснювальній записці зазначається, що «застосування наказного провадження як однієї з форм судового процесу має на меті реалізацію принципу процесуальної економії, оскільки передбачає спрощення, скорочення тривалості та здешевлення судової процедури (порядок розгляду таких справ є менш тривалим та більш простим, оскільки відсутня потреба у проведенні відкритого судового засідання, виклику сторін та заслуховування їхніх пояснень, вирішувати подані сторонами клопотання тощо)» [4].